

Mladé hlasy UNICEF:

Postoje dětí během nouzového stavu v ČR

STEM/MARK pro UNICEF | duben 2020

unicef | pro každé dítě

Parametry výzkumu

Cíl výzkumu

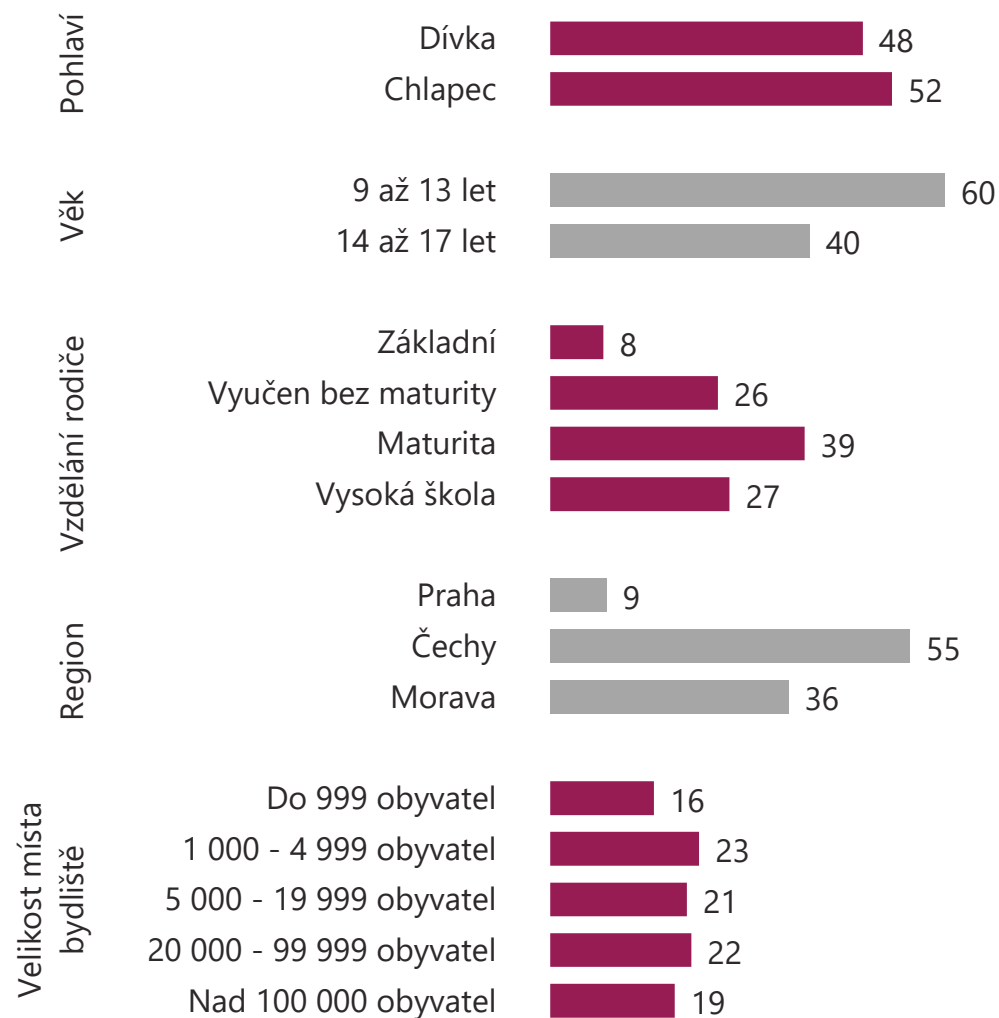
- Identifikace názorů a postojů českých dětí ve věku 9-17 let, a to jak v celkovém měřítku, tak vzhledem k současnému nouzovému stavu.

Cílová skupina

- Děti ve věku 9 až 17 let
- Reprezentativní zastoupení dětské populace ČR v dané věkové kategorii (pohlaví, věk, kraj, velikost místa bydliště a vzdělání hlavy domácnosti)

Detaily terénního šetření

- Metodika: CAWI dotazování
- Počet realizovaných rozhovorů: 1011
- Termín sběru dat: 9. 4. - 16. 4. 2020
- Výběr: kvótní
- Data: nevážená

Všichni respondenti, n=1011 [údaje v %]

Štěstí, rodina a volný čas

Více než polovina dětí je šťastná, tento pocit obvykle souvisí s kamarády a rodinou. Důležité také je, zda se dítěti daří ve škole. Děti z nejbohatších rodin jsou nejvíce šťastné s kamarády, u dětí z nejchudších rodin je pocit štěstí nejvíce spojen s rodinou.

Navzdory současné situaci se vyloženě nešťastně cítí jen necelá 3 % dětí. Častěji to jsou starší, dospívající děti. Příčinou pocitu neštěstí bývají neúspěchy ve škole a konflikty ve vztazích.

Většina dětí uvádí, že **atmosféra v rodině je výborná nebo dobrá** (87 %). Ve srovnání s se situací před nouzovým stavem je ale o něco horší.

V roce 2017 atmosféru v rodině popsalo jako výbornou 30 % dětí, aktuálně se tento podíl snížil na 15 %. Atmosféru v rodině hodnotí nejlépe děti z rodin s nejvyšším příjmem (95 %), zatímco v rodinách s příjmem do 20 000 Kč ji za dobrou nebo výbornou považuje 81 % dětí.

Volný čas děti nejčastěji tráví **aktivitami na počítači/telefonu** nebo herní konzoli. Dále uvádějí sledování TV, poslech rádia a na třetím místě je osobní rozvoj včetně studia.

Na internetu tráví v současné době největší skupina dětí **3 až 4 hodiny** (31 %), další **čtvrtina dokonce více než 4 hodiny denně**. Čas strávený na internetu roste s věkem.

Učení doma

Necelá **polovina (45 %) dětí udává, že tráví učením více času** než obvykle. Častěji jsou to dívky. V Praze tráví učením více času 53 % dětí. O něco menší skupina dětí (38 %) považuje čas strávený učením během nouzového stavu za kratší.

Učení doma děti považují za méně efektivní, **60 % udává, že se toho naučí méně než ve škole**. Tento poměr je o něco nižší v Praze, kde třetina (34 %) dětí udává, že se doma naučí více než ve škole.

62 % dětí má pocit, že mají **příliš domácích úkolů**. Tento pocit byl nejsilnější u dětí rodičů s nižším vzděláním a příjmem.

Dostatek času na splnění všech domácích úkolů mají častěji mladší děti a mají ho také častěji chlapci. Škola z domova baví více dívky než chlapce a také starší děti ve věku od 14 let.

Chození do školy chybí více dětem z menších obcí a v rodinách s nejnižším příjmem.

Nouzový stav

Zhruba pětina dětí se zapojila do pomoci ostatním. Nejčastěji pomocí s **šitím roušek** a s jejich **distribucí**.

Na současné situaci děti nejvíce trápí, že **se nemohou vidět s kamarády, chodit ven bez roušky a chodit do školy**. Možnost vidět se s kamarády chybí více dětem z malých měst. 43 % starších dětí také uvedlo, že jim chybí možnost být chvíli bez rodičů. **Sport** postrádají nejméně děti z rodin s nejnižšími příjmy, naopak nejvíce chybí dětem z velkých měst (47 %).

Strach mají nejvíce z **onemocnění nejbližších, z nákazy a z krizových opatření**. Zatímco menší děti se více bojí nákazy samotné, starší děti častěji zmiňují krizová opatření, špatnou finanční situaci či obavy z nezvládnutí přijímacích zkoušek. **Špatné finanční situace se bojí 40 % dětí z příjmově nejslabších rodin**, naopak rodinách s příjmy nad 40 000 Kč měsíčně má tyto starosti pouze 19 % dětí.

Změnu ve svém životě zaznamenala polovina dětí, především těch starších. Udávají, že **nemohou jít za kamarády, jsou stále doma, či nemohou na trénink/zájemový kroužek**. Polovina z nich vnímá situaci jako změnu k **horšímu**, ovšem čtvrtina vidí pozitivní změnu. A to především kvůli množství volného času.

Informovanost

Mladší děti čerpají **informace o dění ve světě především od rodičů nebo sourozenců a z televize** (shodně 67 %).

U starších dětí jsou nejpobulárnějším zdrojem **sociální sítě** (70 %) následované zpravodajskými servery na internetu a **televizí** (shodně 69 %). Tištěné noviny a časopisy mezi informačními zdroji uvedlo 5 % starších dětí.

Informace ze sociálních sítí čerpá více dívek (55 %) než chlapců (48 %).

Ze sociálních sítí české děti **využívají nejvíce Instagram** (55 %, z toho 64 % dívek a 47 % chlapců), Facebook (45 %) a TikTok (40 % dívek a 17 % chlapců). Instagram je více oblíbený u dětí v Praze (60 %).

Více než čtvrtina mladších dětí uvedla, že nemá účet na žádné ze sociálních sítí, v kategorii dětí od 14 let to byly pouze 4 %.

Budoucnost

Za lepší než před 10 lety považuje situaci v ČR **pětina dětí**. Častěji si to myslí starší dospívající. V porovnání s minulým šetřením je to výrazně méně, výsledky jsou ale pravděpodobně reakcí na nouzový stav.

V budoucnu by podle dětí měla Česká republika být především bez kriminality/násilí, bez bojů (válek) a bez znečištění. Starší děti uváděly častěji také lepší ekonomickou situaci (57 %), zatímco mladší děti kladly větší důležitost na budoucnost země bez drog a alkoholismu (56 %).

Téměř **dvě třetiny dětí** uvádějí, že chtějí **i nadále žít v České republice**, což je téměř stejný výsledek jako v minulém šetření. Zvýšil se ale počet váhajících, a to v neprospěch života v zahraničí. **Ve starší věkové kategorii uvedlo 17 % dětí, že chtějí v dospělosti žít jinde.**

Největším přáním dětí na Moravě je „aby už to skončilo“, děti v Čechách na prvním místě uváděly odpověď „aby byli všichni zdraví“. „Aby už byla škola“ uvedlo jako své největší přání 9 % mladších dětí a 3,5 % starších dětí.

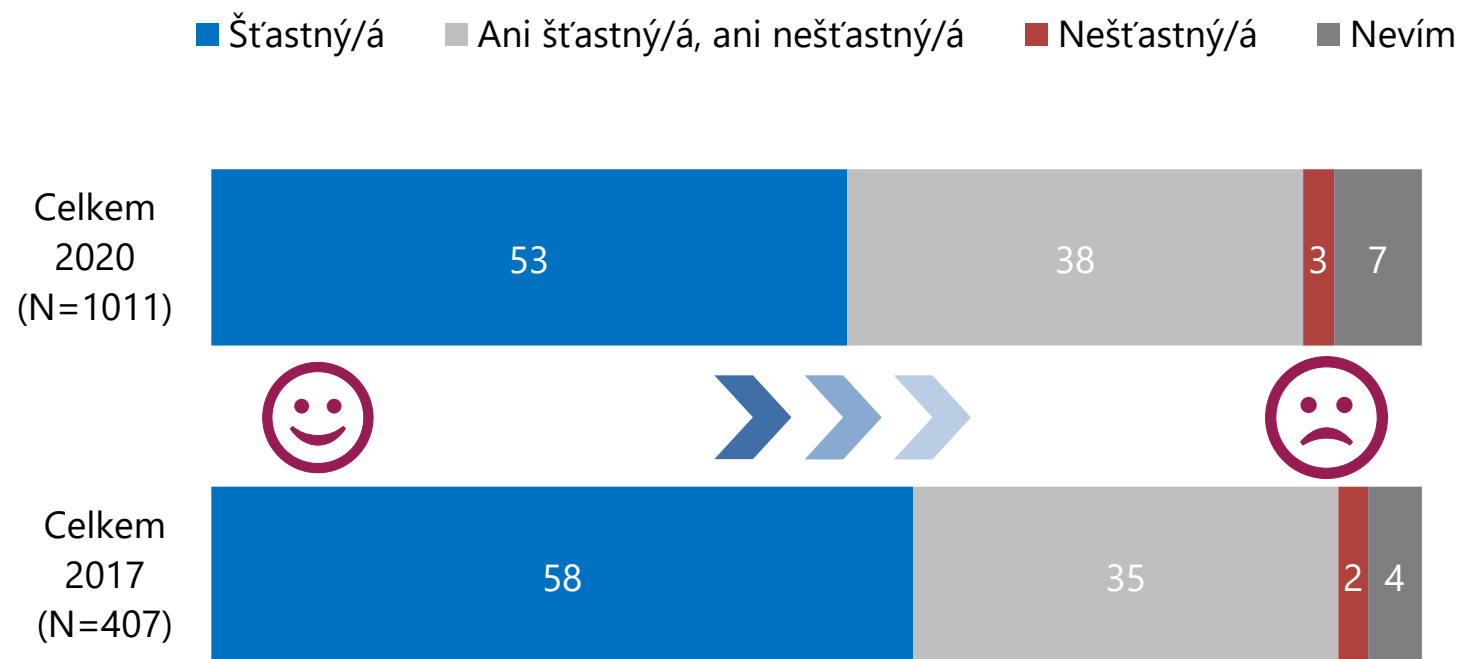
Napříč všemi demografickými skupinami patřila mezi nejčastěji zmiňovaná přání aby byli **všichni zdraví, aby současná situace už skončila a vše bylo jako dříve.**

A photograph of two young girls hugging in a forest. The girl on the left has long, wavy, reddish-blonde hair and is wearing a light blue denim jacket. She is smiling broadly, showing her teeth. The girl on the right has short, straight blonde hair and is wearing a white, fluffy jacket. She is also smiling and has her arms around the first girl. The background is a blurred forest with green foliage and some yellow leaves on the ground.

Štěstí

Subjektivní pocit štěstí

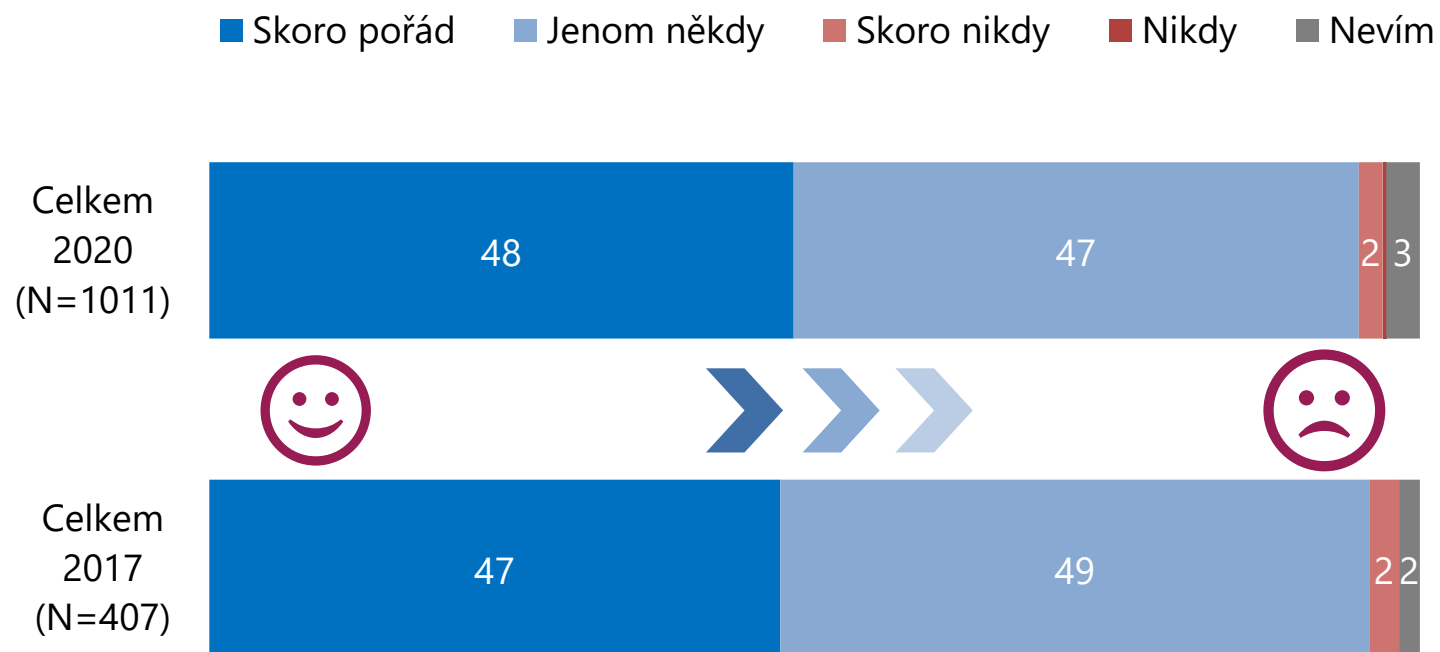
Více než polovina dětí se i v této době cítí šťastně (53 %). Ve srovnání s rokem 2017 je to pokles o cca 5 p.b. Nešťastně se cítí 3 % dotázaných dětí.

- ❖ Častěji se cítí nešťastné starší děti ve věku 14 až 17 let. Není zde signifikantní rozdíl mezi chlapci a dívkami.

Q1. Pojďme si povídat o životě. Řekl/a bys, že nejvíce se cítíš...?

Všichni respondenti, n=1011 /407 [údaje v %]

Subjektivní pocit štěstí

Téměř polovina dětí uvádí, že se cítí šťastně skoro pořád. Ve srovnání s rokem 2017 zůstaly hodnoty téměř na stejné úrovni.

- ❖ Opět platí, že častěji se cítí nešťastné starší děti ve věku 14 až 17 let. Není zde signifikantní rozdíl mezi chlapci a dívkami.

Q2. A šťastný/á se cítíš..?

Všichni respondenti, n=1011 /407 [údaje v %]

Pocit štěstí je spojen s kamarády a rodinou, neštěstí s problémy ve škole, nadávkami a konflikty v rodině

Důvody pocitu štěstí

Když jsem s kamarády
71 % (34 % v 2017)

Když jsem s rodinou
67 % (30 % v 2017)

Když mám dobré známky
43 % (23 % v 2017)

Když si hraji
41 % (18 % v 2017)

Důvody pocitu neštěstí

Když se mi ve škole nedaří
56 % (24 % v 2017)

Když mi někdo nadává
55 % (18 % v 2017)

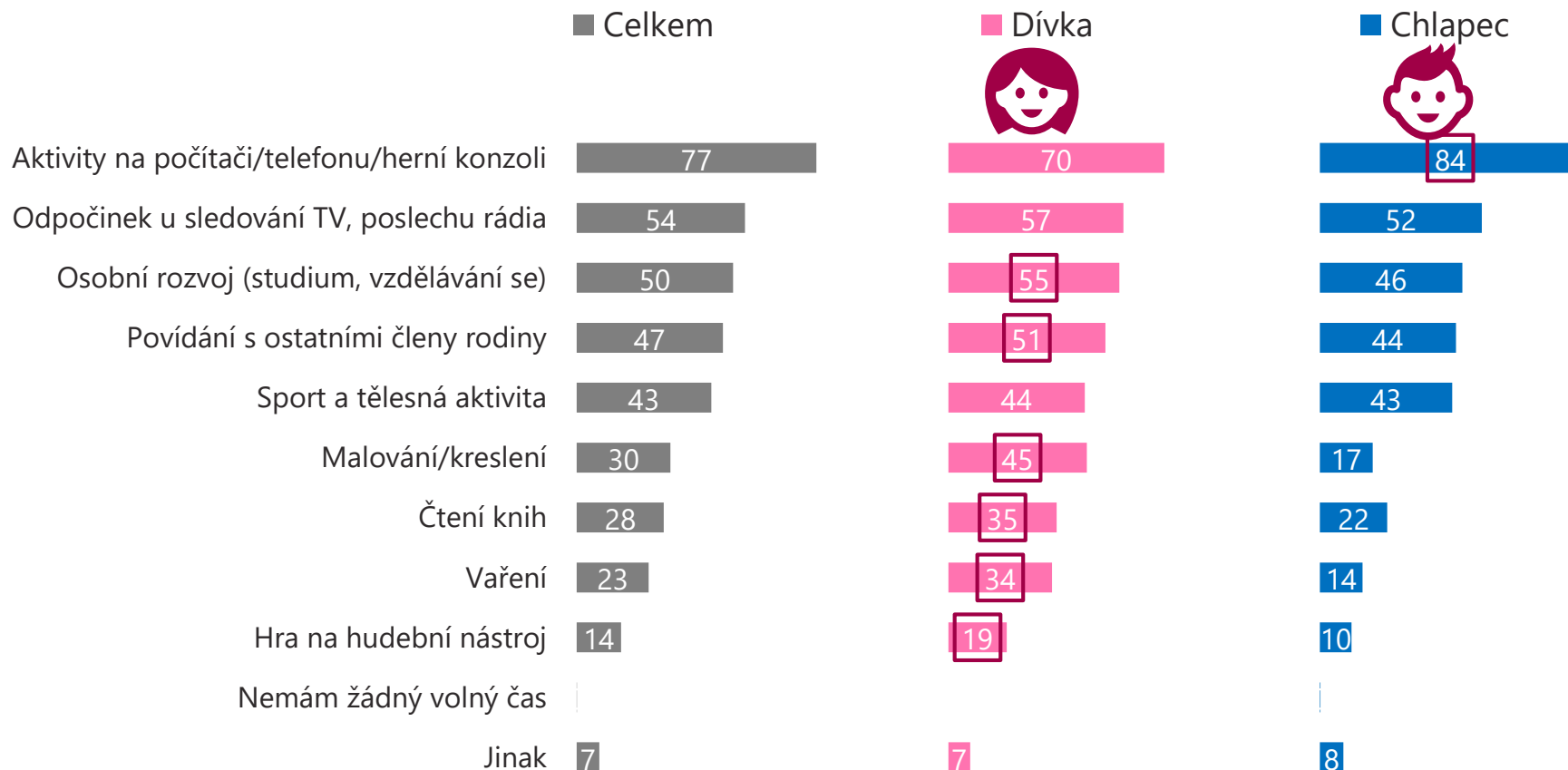
Když jsou v rodině hádky
43 % (17 % v 2017)

- ❖ Chlapci jsou častěji nešťastní, když jsou potrestáni
- ❖ Dívky mají pocit nešťastnosti více spojený s hádkami v rodině.
- ❖ Potíže v rodině a problémy ve škole dětem dělají nejčastěji také starosti.

Volný čas

Trávení volného času

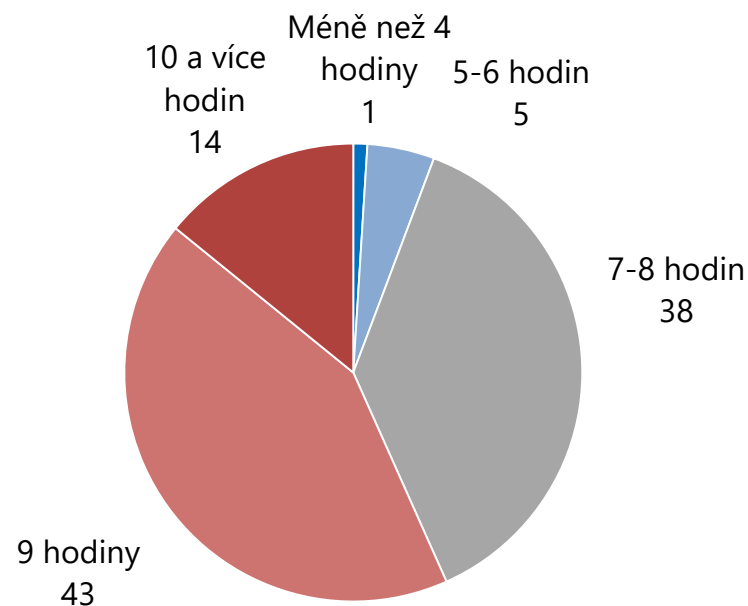

Q6. Jak v posledních týdnech trávíš svůj volný čas?

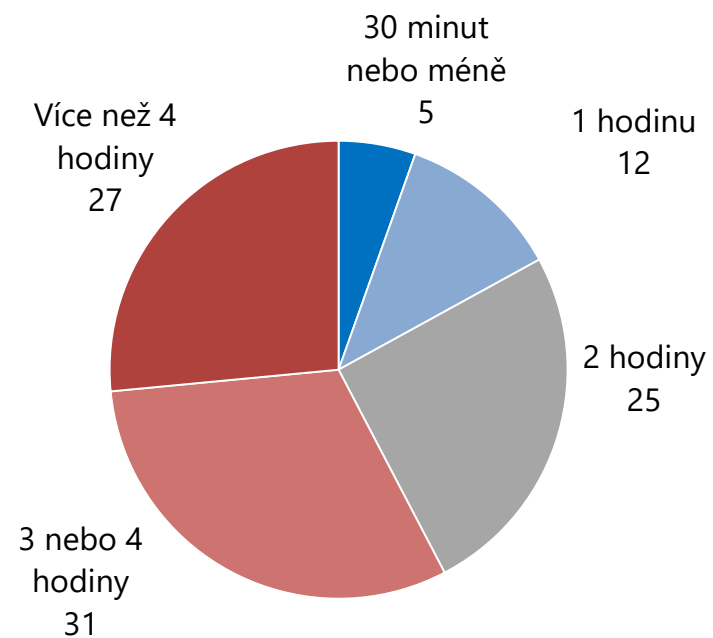
Všichni respondenti, n=1011 (Dívka: 483/Chlapec: 528) [údaje v %]

Denní režim – doba spánku, čas na internetu

- ❖ 8 z 10 dětí spí od 7 do 9 hodin denně. Mezi chlapci a dívkami není žádný signifikantní rozdíl.
- ❖ Na internetu tráví v současné době největší skupina dětí 3 až 4 hodiny (31 %), další ¼ dokonce více než 4 hodiny.
- ❖ Starší děti tráví na internetu více času než ti mladší.

Q7. Kolik hodin denně přibližně spíš?
Všichni respondenti, n=1011 [údaje v %]

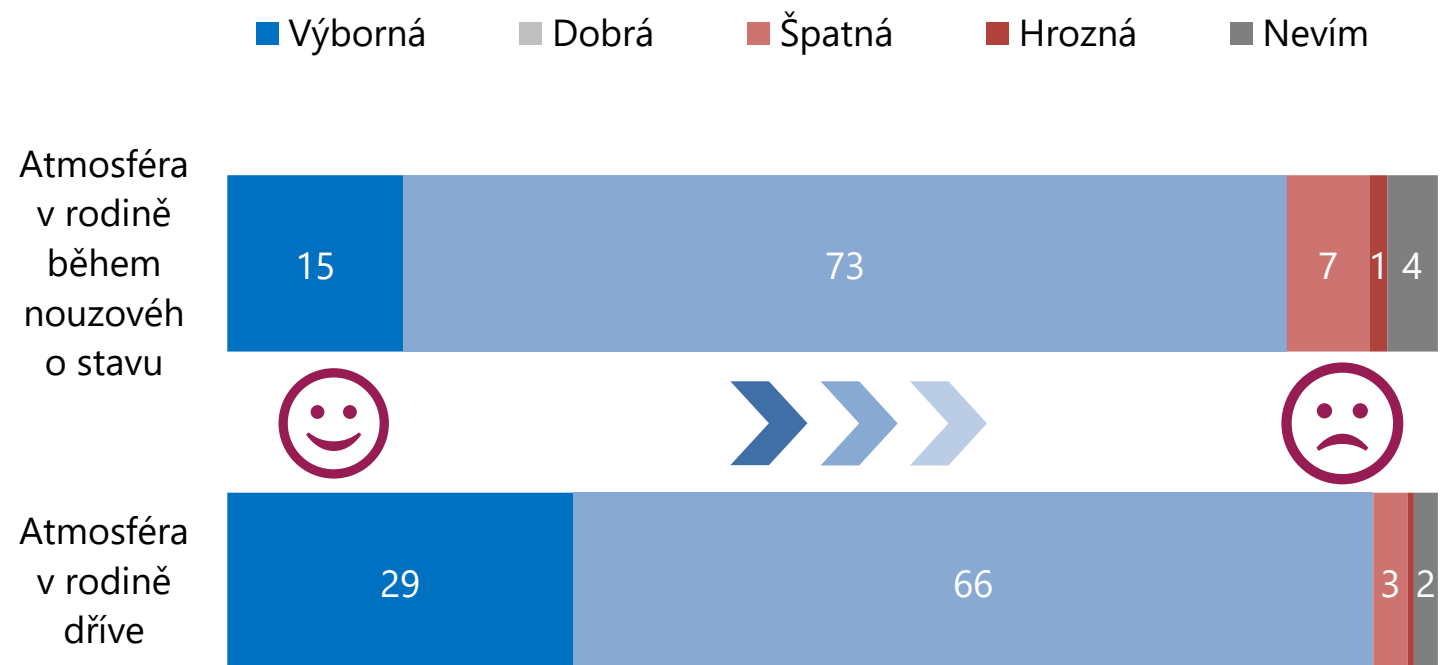

Q8. Kolik hodin denně přibližně trávíš na internetu (čas, kdy se učíš, prosím nepočítej)?
Všichni respondenti, n=1011 [údaje v %]

Atmosféra
v rodině

Atmosféra v rodině je dobrá, ale o něco horší než v době před vyhlášením nouzového stavu

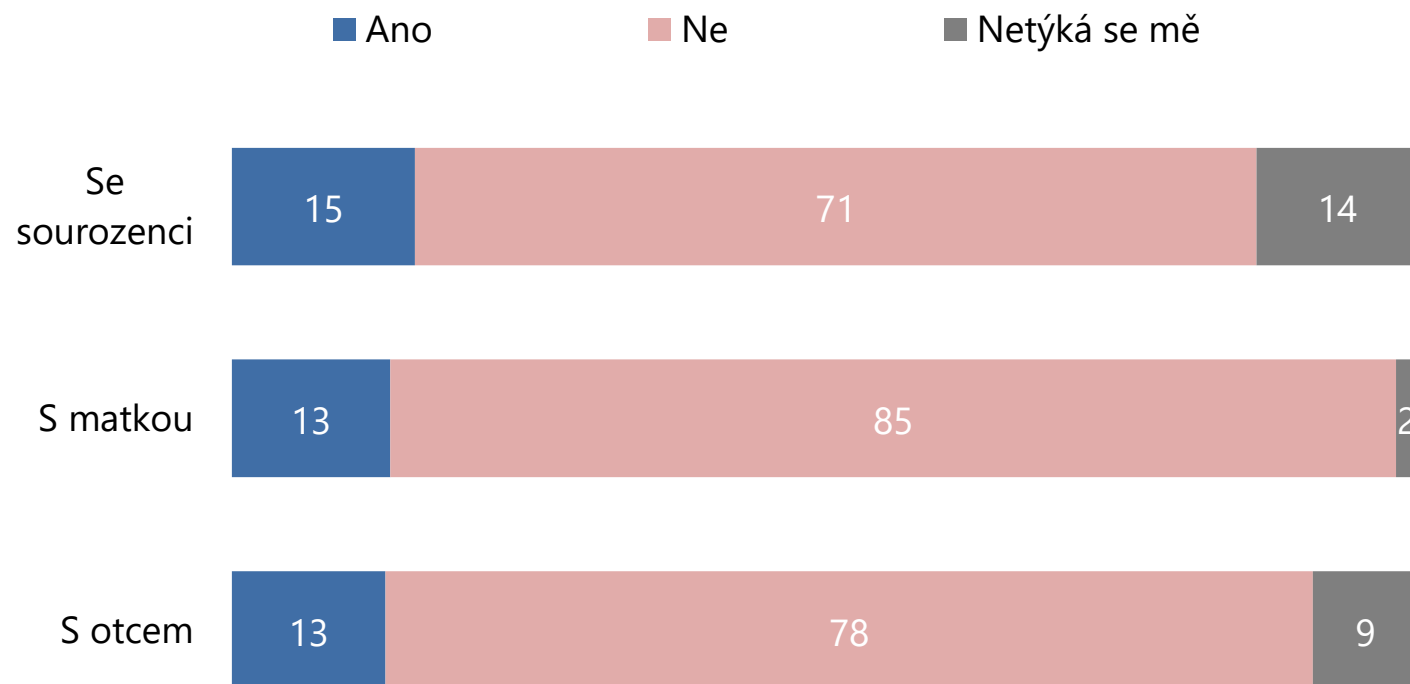

Většina dětí uvádí, že atmosféra v rodině je výborná nebo dobrá (87 %). Ve srovnání s se situací před nouzovým stavem je ale o něco horší (95 %).

- ❖ Za špatnou považují atmosféru v rodině častěji dospívající ve věku 14 až 17 let.

Q9. Jaká je během nouzového stavu atmosféra ve tvé rodině?
Q9a. A jaká byla atmosféra ve tvé rodině předtím, než se vyhlásil nouzový stav?
Všichni respondenti, n=1011 [údaje v %]

Ve většině rodin se vztahy příliš nezměnily

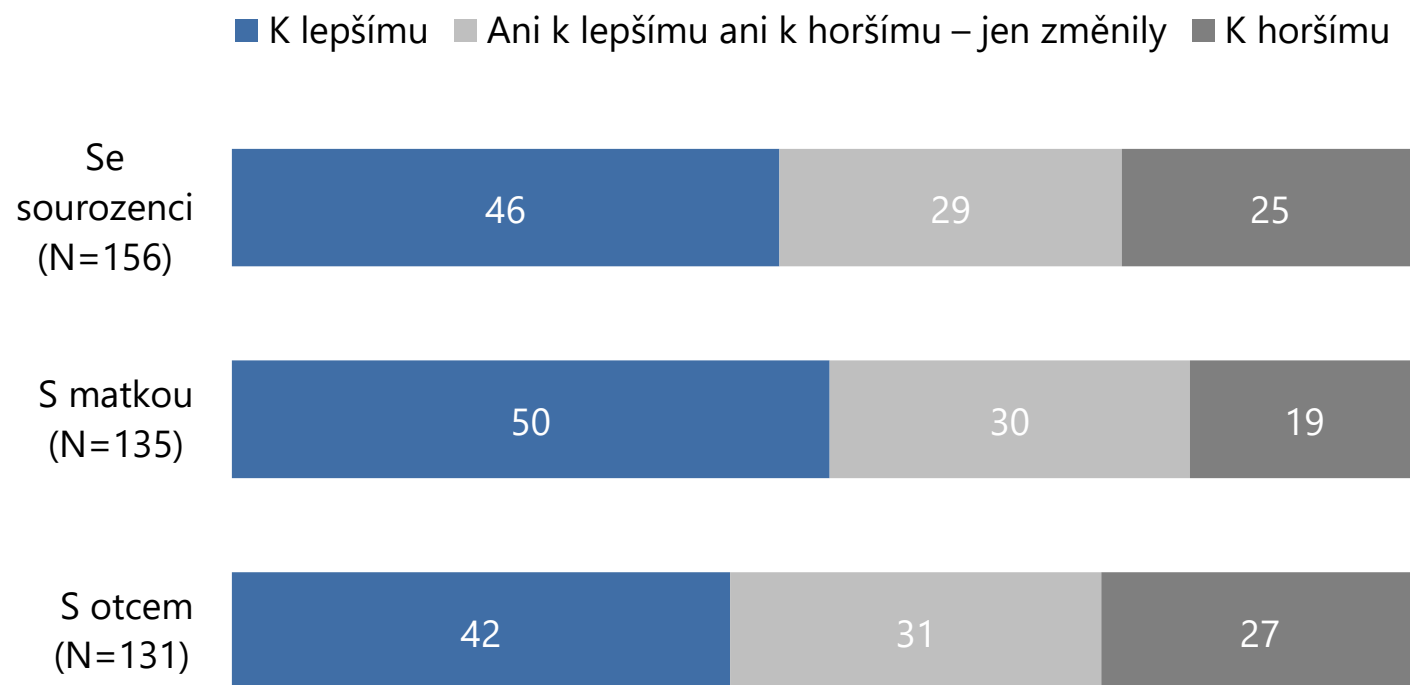
Změnu ve vztahu k matce nebo otci udává 13 % dětí, ve vztahu se sourozencem 15 % dětí.

- ❖ Změnu pocítují především starší dospívající děti ve věku 14 až 17 let, a to ve vztahu k matce a k sourozencům.

Q10.Změnily se nějak tvé vztahy se členy rodiny?

Všichni respondenti, n=1011 [údaje v %]

Změna vztahů se členy rodiny

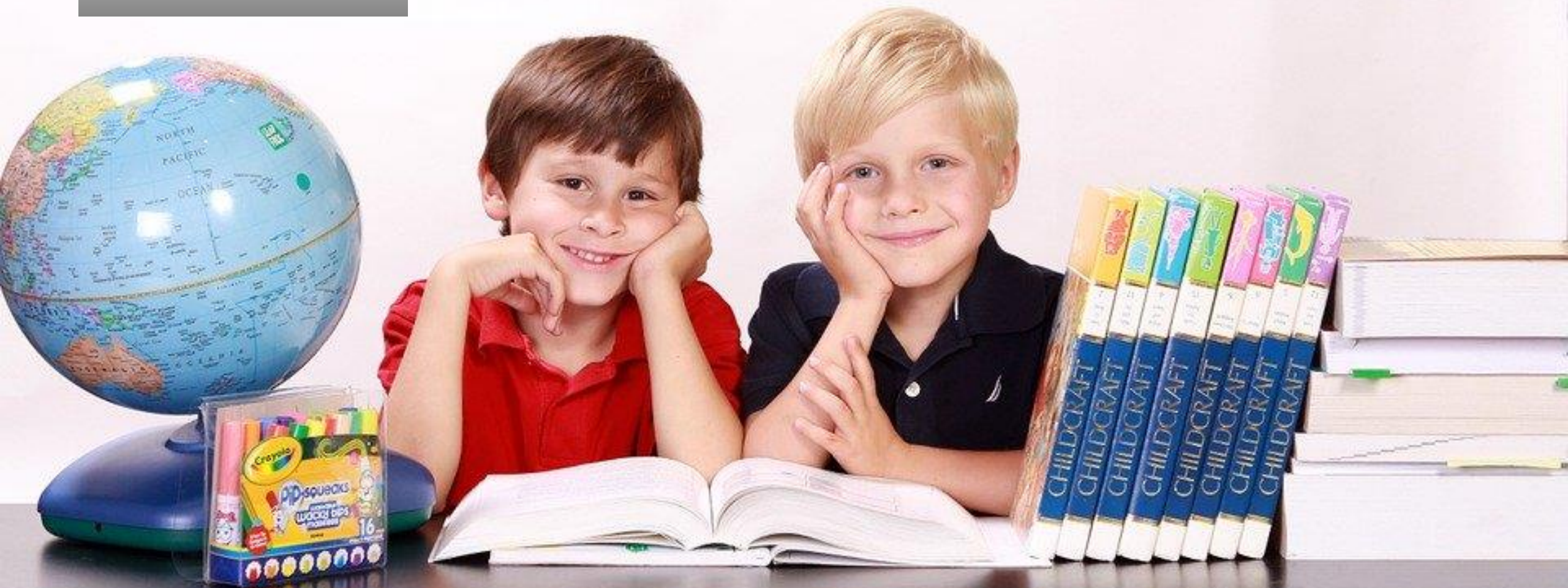

V nouzovém stavu došlo u více dětí ke změně k lepšímu než k horšímu, a to jak ve vztahu k rodičům, tak ve vztazích se sourozenci.

- ❖ Změnu k lepšímu pocítují častěji ti, kteří uvádějí, že se cítí ve svém životě šťastní.

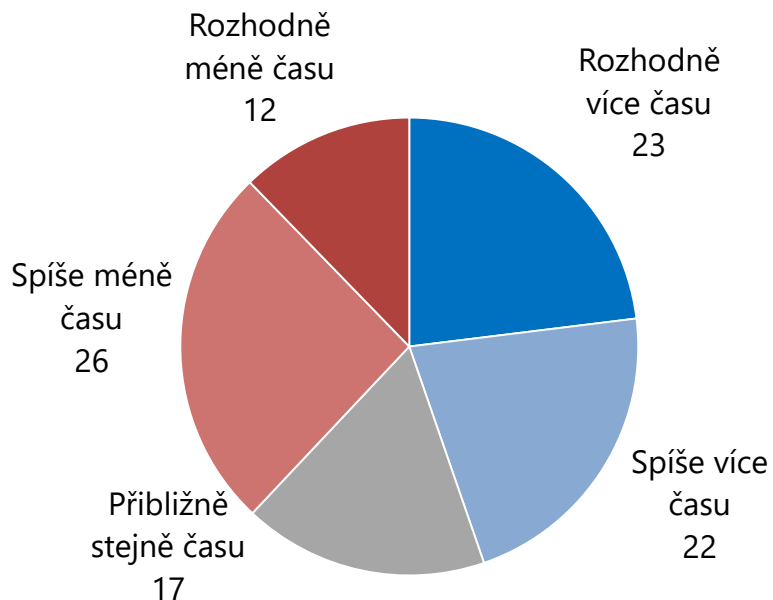
Q11. Jak se tyto vztahy změnilo?
Pouze ti, kteří pocítli změnu [údaje v %]

Učení doma

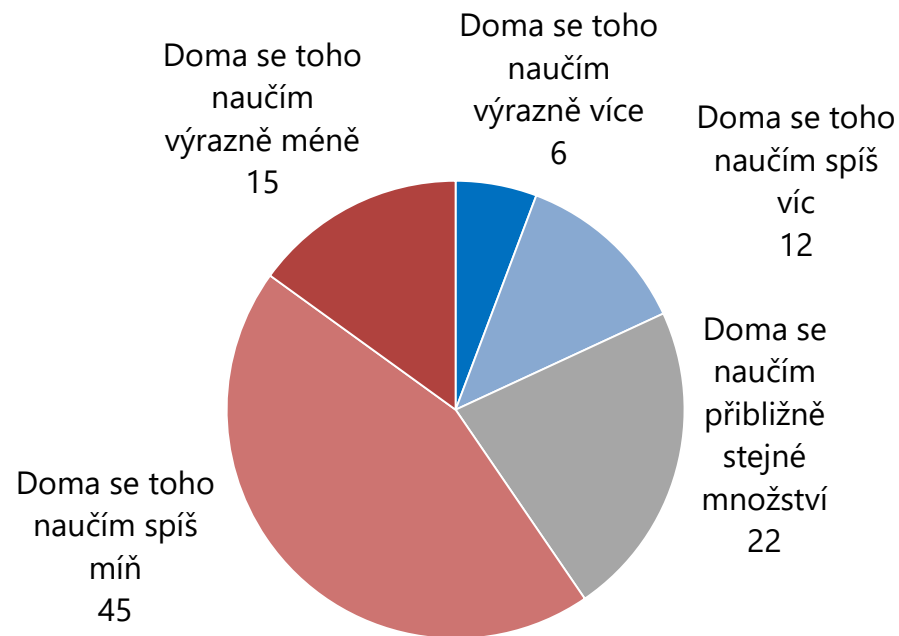
Učení doma: děti se méně naučí

- ❖ Necelá polovina (45 %) dětí udává, že tráví učením více času než obvykle. Častěji jsou to dívky. O něco menší skupina (38 %) považuje čas strávený nad učením za kratší.
- ❖ Tři pětiny dětí udávají, že se toho doma naučí méně než ve škole. Naopak necelá pětina dětí tvrdí, že učiva probere víc.

Q12. V souvislosti se zavřením škol přešli učitelé na domácí online výuku. Když se podíváš na svůj den, řekl/a bys, že trávíš učením více času než obvykle, nebo méně?

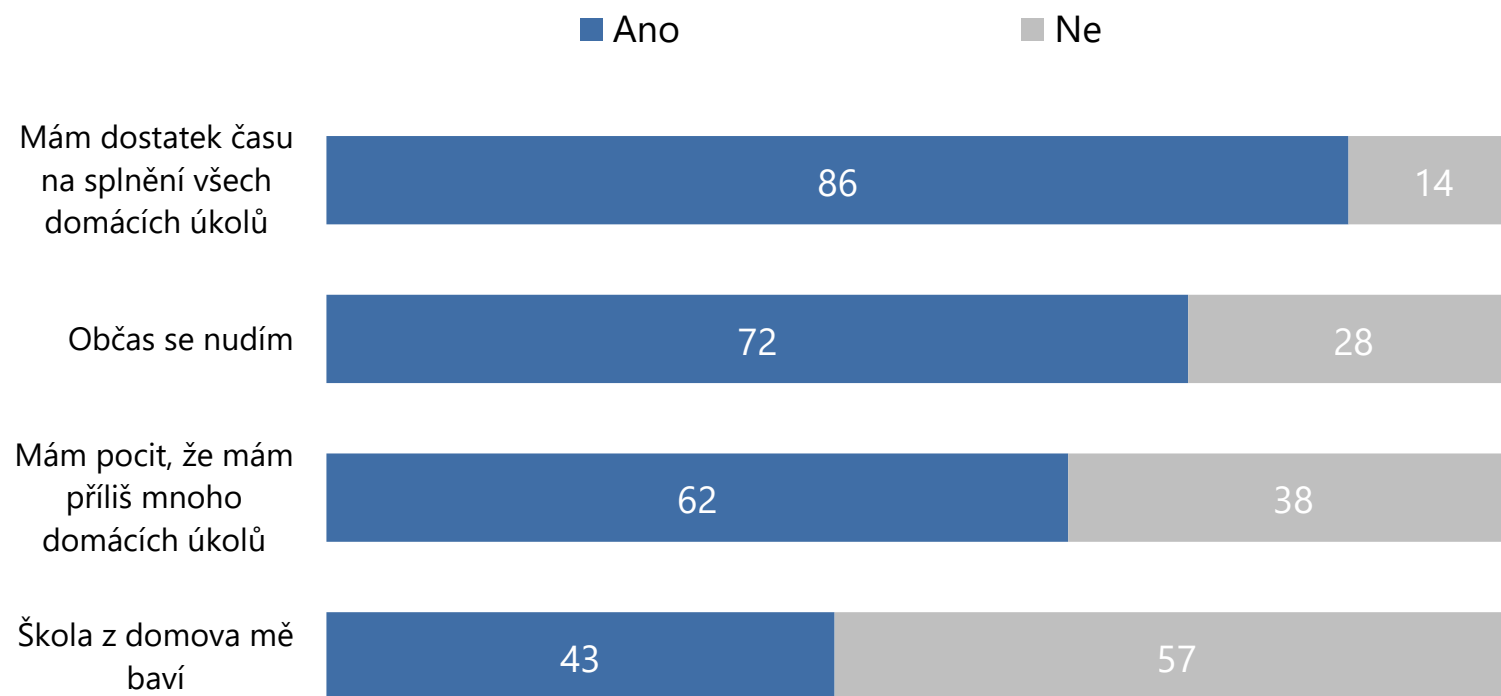
Všichni respondenti, n=1011 [údaje v %]

Q13. Máš pocit, že se toho doma naučíš více nebo spíše méně než když normálně chodíš do školy?

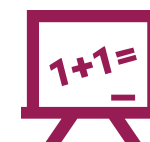
Všichni respondenti, n=1011 [údaje v %]

Učení z domova – hodnocení výroků

Dostatek času na splnění všech domácích úkolů mají častěji mladší děti a mají ho také častěji chlapci.

Škola z domova baví více dívky než chlapce.

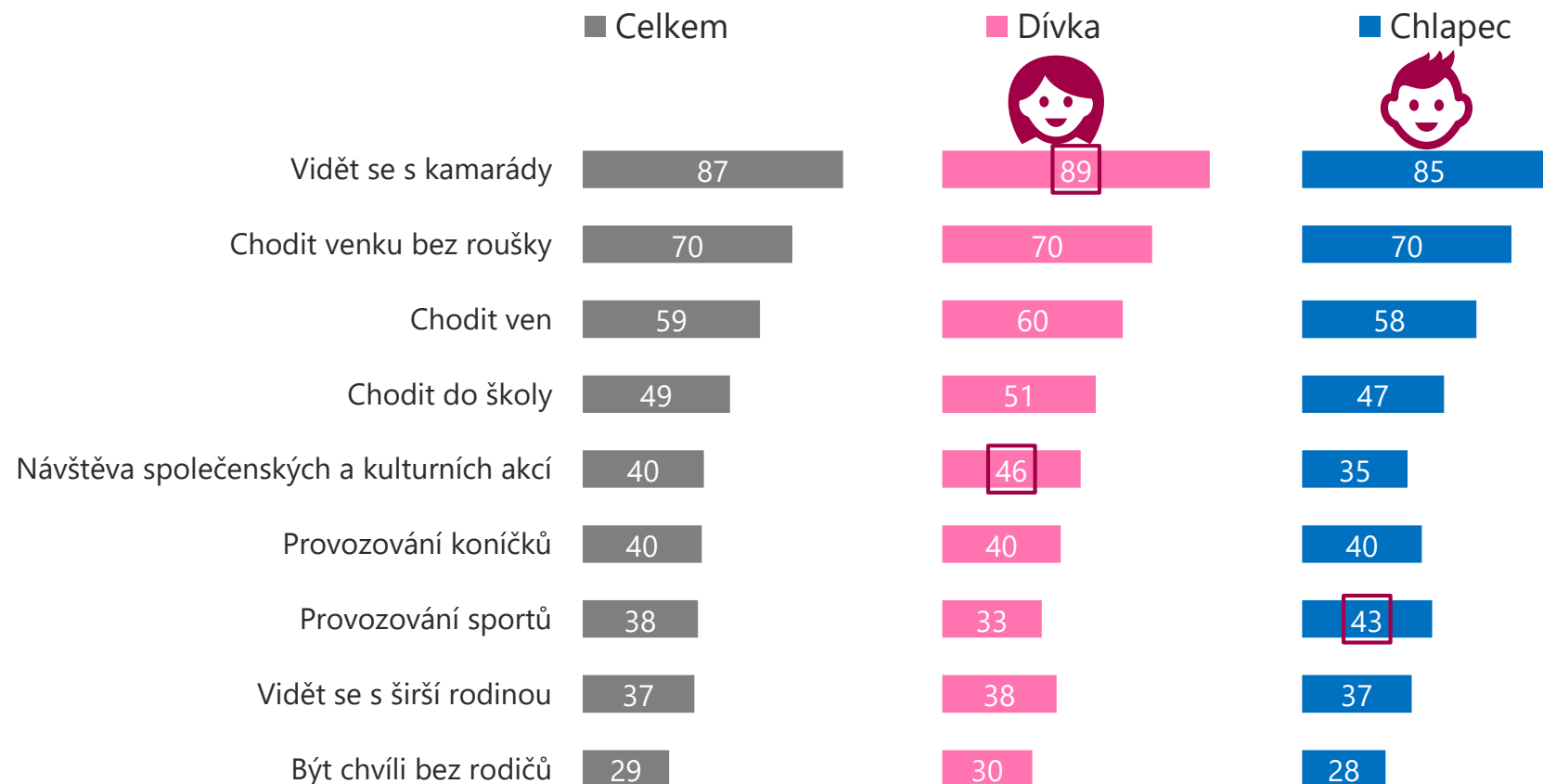
Q14. Souhlasíš s následujícími větami? U každé se prosím rozhodni, jestli s ní souhlasíš, nebo nesouhlasíš.

Všichni respondenti, n=1011 [údaje v %]

Nouzový
stav

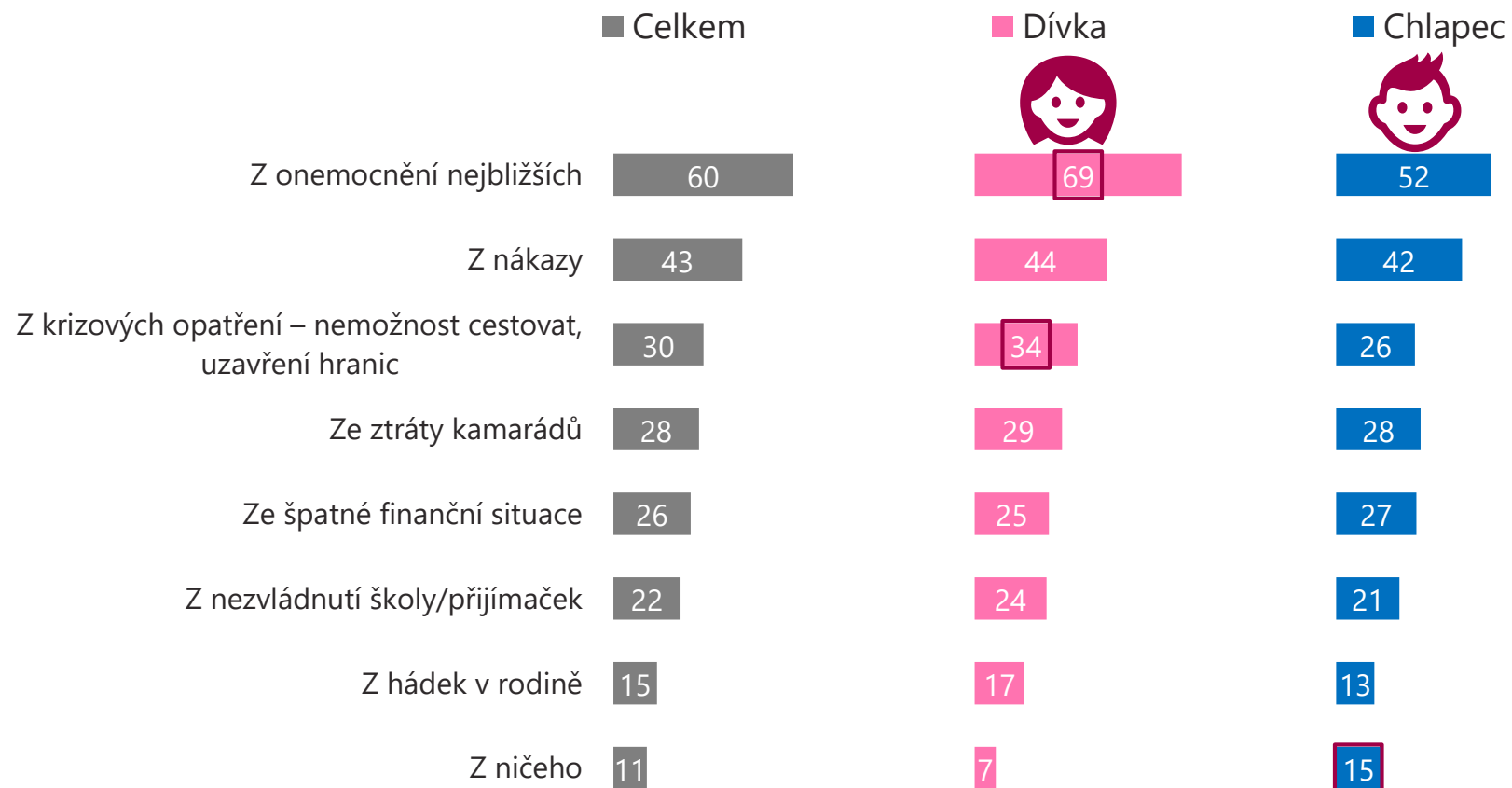
Co děti nejvíce postrádají v současné situaci

Q15. Co tě na současné situaci trápí, co ti chybí?

Všichni respondenti, n=1011 (Dívka: 483/Chlapec: 528) [údaje v %]

Z čeho mají děti v současné situaci strach

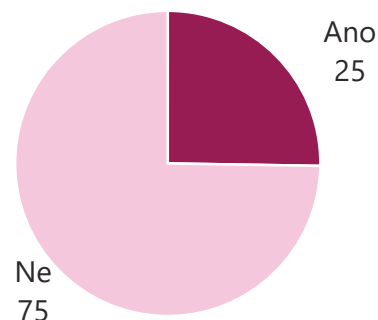

Q16. Z čeho máš v souvislosti se současnou situací strach?
Všichni respondenti, n=1011 (Dívka: 483/Chlapec: 528) [údaje v %]

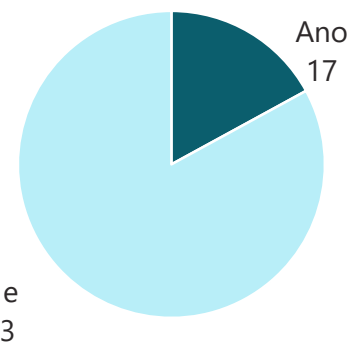
Zapojení se do pomoci ostatním

Pomoc ostatním v nouzovém stavu

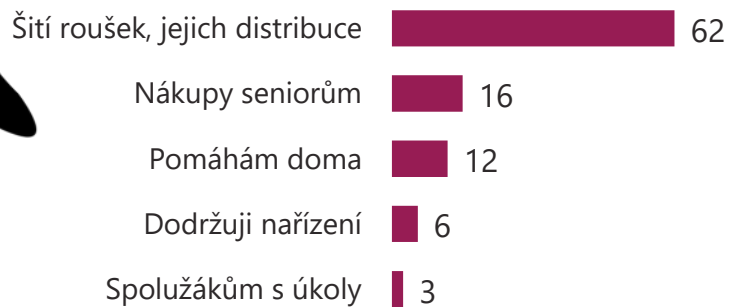
Q17. Zapojil/a ses nějak do pomoci ostatním?
Všechny dívky, n=483 [údaje v %]

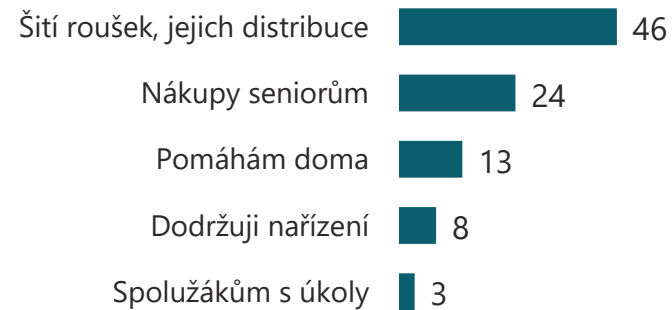
Q17. Zapojil/a ses nějak do pomoci ostatním?
Všichni chlapci, n=528 [údaje v %]

Způsob pomoci ostatním

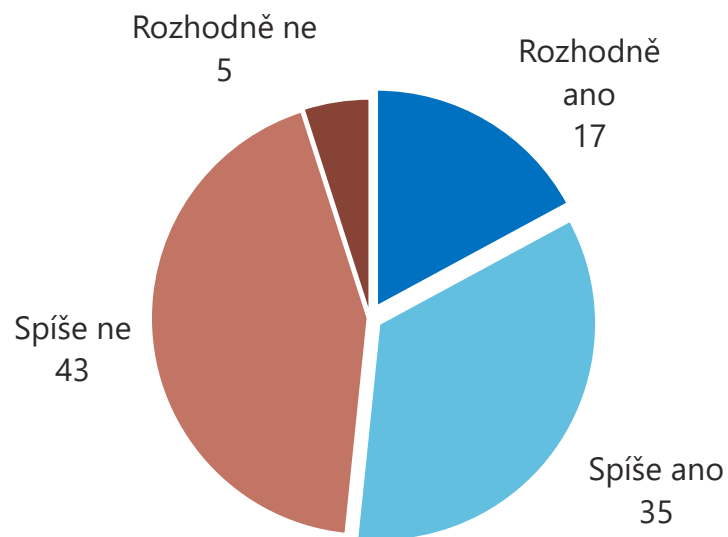

Q17. Jak si se zapojila?
Dívky, které se zapojily, n=122 [údaje v %]

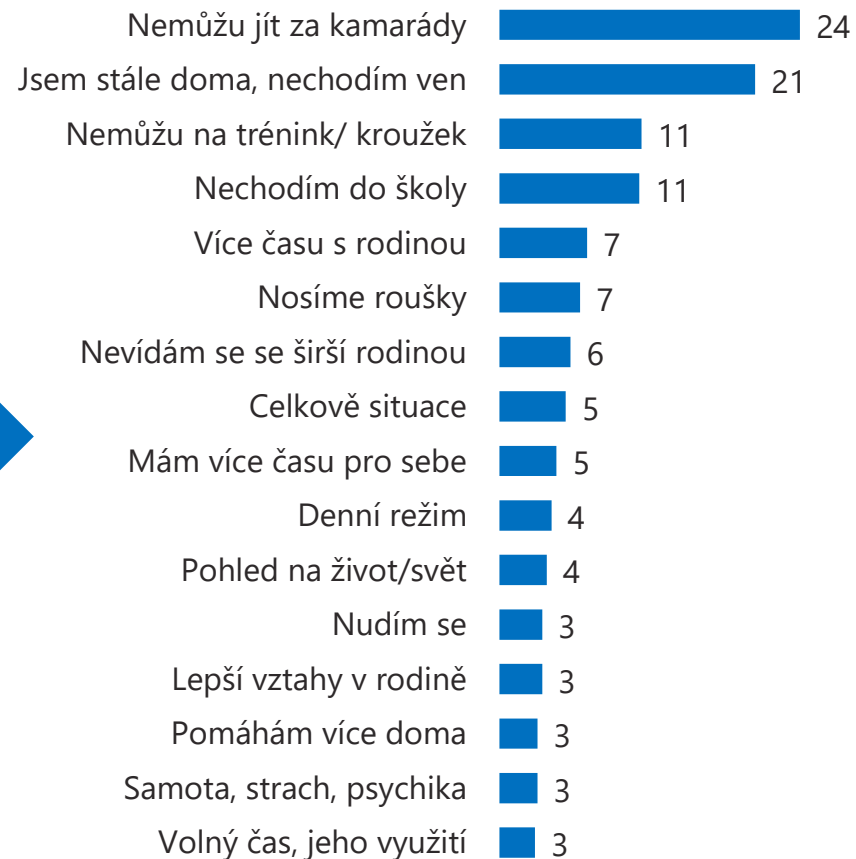

Q17. Jak si se zapojil?
Chlapci, kteří se zapojili, n=90 [údaje v %]

Změna v životě v posledních měsících

Q18. Zaznamenal/a jsi kromě domácí výuky ve tvém životě v posledních měsících nějakou změnu?
Všichni respondenti, n= 1011 [údaje v %]

Q19. Co se pro tebe změnilo?
Ti, kteří zaznamenali změnu, n= 522 [údaje v %]

Hodnocení změn: spíše k horšímu

Změna k lepšímu
24 %

Ani změna k lepšímu ani
k horšímu
29 %

Změna k horšímu
47 %

- ❖ Změnu k horšímu vnímá téměř polovina, čtvrtina naopak k lepšímu.
- ❖ Mladší děti častěji žádnou změnu kromě učení doma nezaznamenaly.
- ❖ Není rozdíl mezi názory dívek a chlapců.

Q20. Jak bys ohodnotil/a tuto změnu?
Ti, kteří zaznamenali změnu, n= 522 [údaje v %]

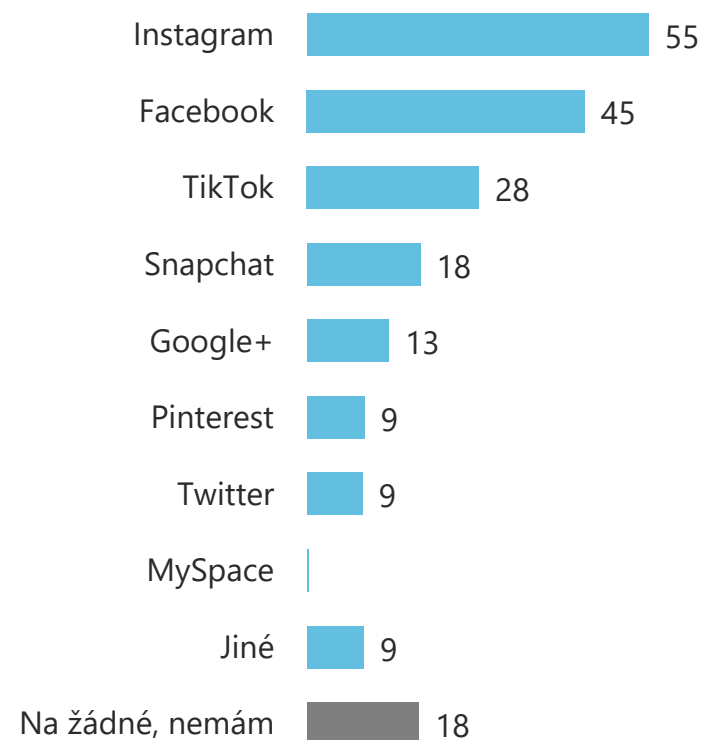
Informační zdroje, sociální sítě

- ❖ Informace vyhledávají spíše starší děti ve věku 14 až 17 let, mladší získávají informace od rodiny a z televize.
- ❖ Účty na sociálních sítích (téměř všech) mají častěji dívky a starší dospívající.

Q21. Odkud čerpáš informace o dění ve světě?

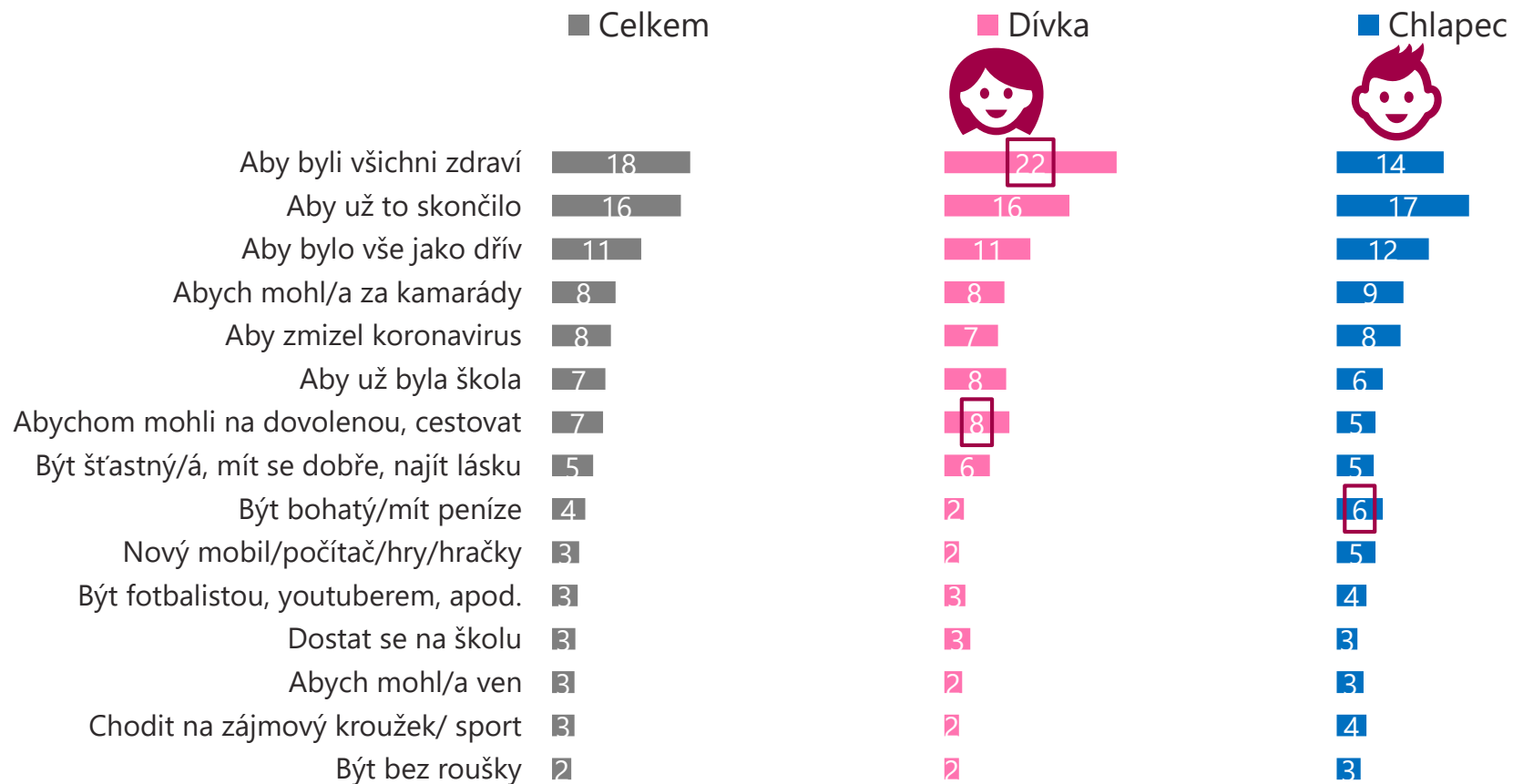
Všichni respondenti, n= 1011 [údaje v %]

Q22. Na jaké sociální síti jsi poslední dobou aktivní?

Všichni respondenti, n= 1011 [údaje v %]

Největší přání v současné situaci

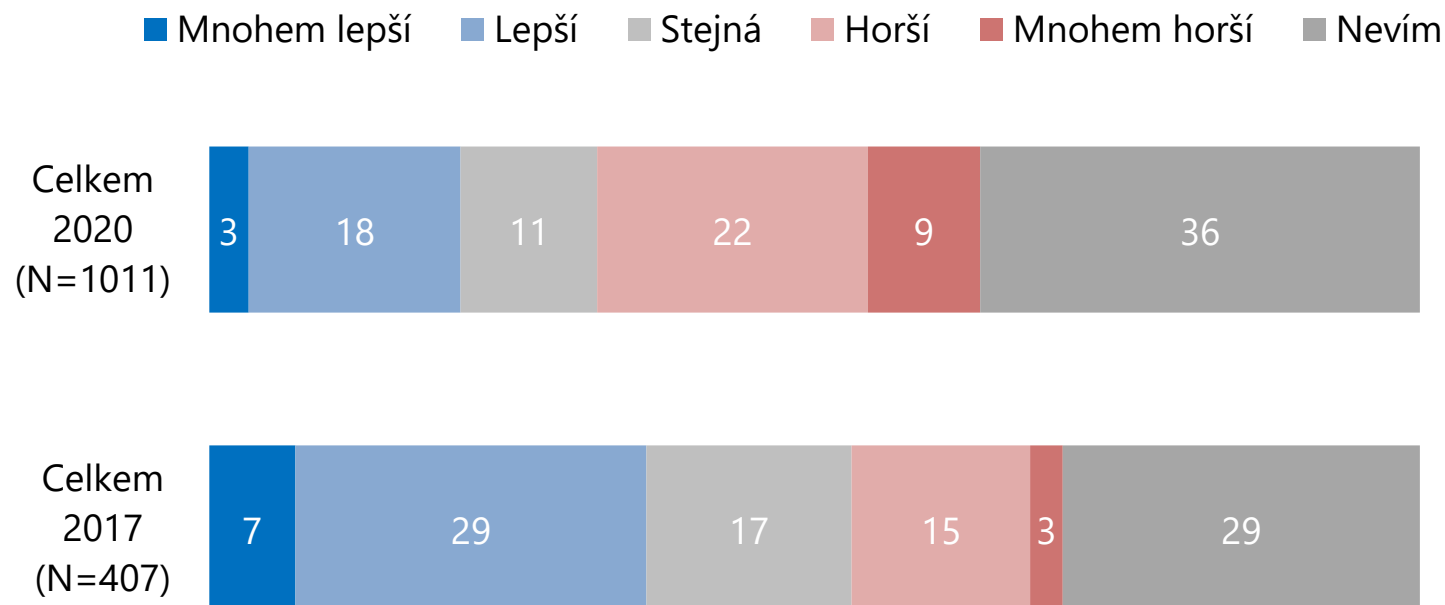
Q23. Jaké je tvé největší přání?

Všichni respondenti, n=1011 (Dívka: 483/Chlapec: 528) [údaje v %]

A photograph of two young children sitting on a grassy field. The child on the left wears an orange bucket hat, a yellow shirt, and denim overalls. The child on the right wears a blue bucket hat, a blue shirt, and denim overalls. They are both looking at an open book held by the child on the right. In the background, there are green trees and a white dog. The sky is overcast.

Česká
republika

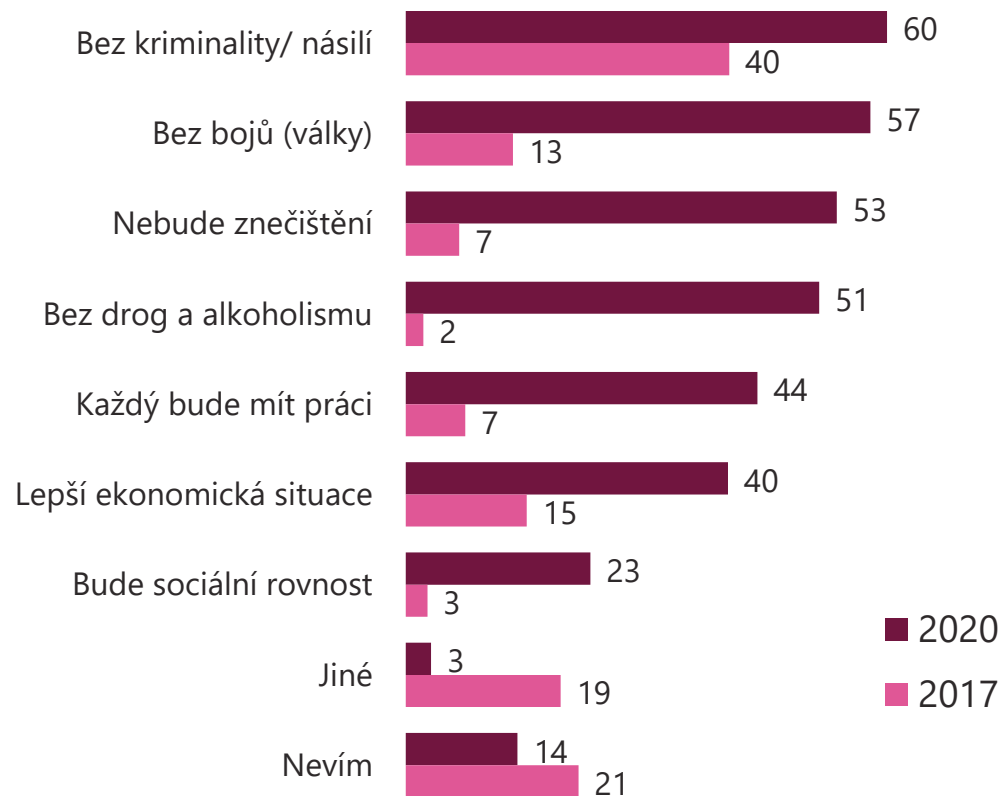
Srovnání situace v ČR dnes a před 10 lety: větší skepse

- ❖ Za lepší než před 10 lety považuje situaci v ČR pětina dětí. Častěji si to myslí starší dospívající. V porovnání s minulým šetřením je to pokles o 15 p.b. Výsledky mohou být ale zkresleny současným nouzovým stavem v ČR.
- ❖ Dvě pětiny malých dětí na tuto otázku vůbec neumí odpovědět.

Q24. Když se podíváš na situaci v ČR dnes a před 10 lety (podle toho, co víš nebo jsi slyšel/a), řekl/a bys, že dnešní situace je:
Všichni respondenti, n=1011 /407 [údaje v %]

Budoucnost České republiky

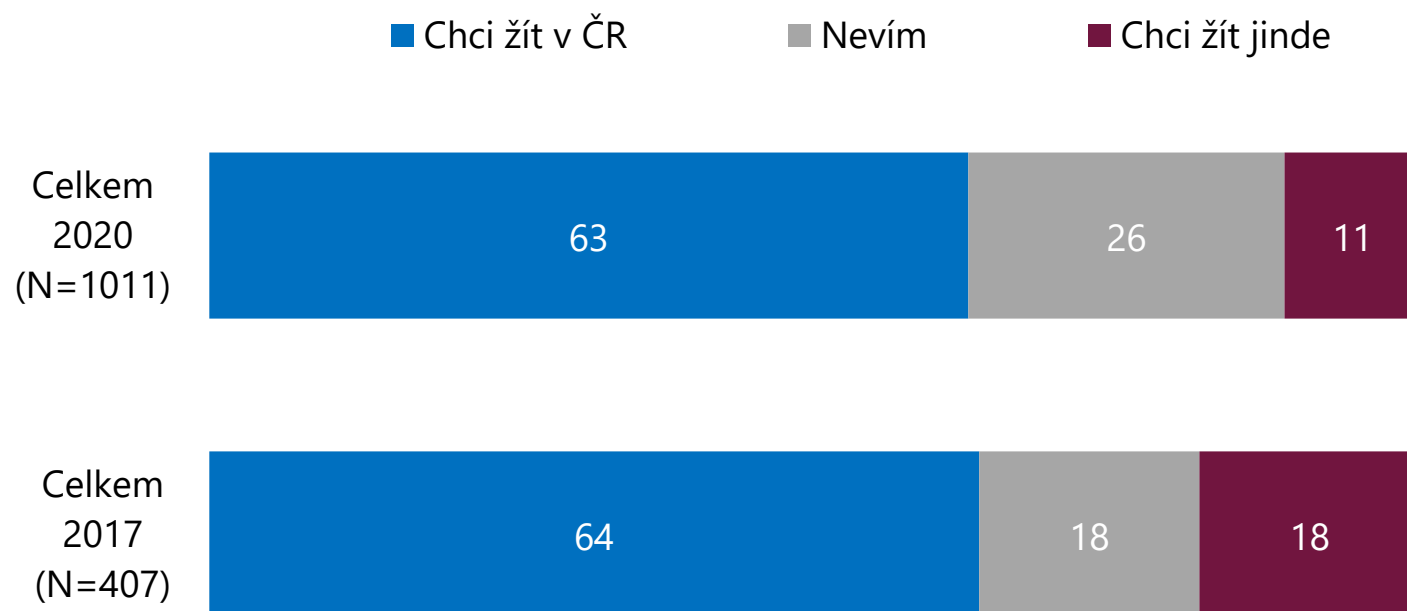

Q25. Ve tvých představách, jaká by měla Česká republika být?
Napadá tě ještě něco jiného?

Všichni respondenti, n=1011 /407 [údaje v %]

- ❖ Dívčím více leží na srdci sociální rovnost, mladší děti častěji uvádějí, že by ČR měla být bez drog a alkoholismu.
- ❖ Starší děti zmiňují lepší ekonomickou situaci, sociální rovnost a znečištění.

Většina dětí chce žít v dospělosti v Česku

- ❖ Téměř dvě třetiny dětí uvádějí, že chtějí i nadále žít v České republice. Což je téměř stejný výsledek jako v minulém šetření. Zvýšil se ale počet váhajících, a to v neprospěch života v zahraničí.
- ❖ Dívky a starší děti častěji uvádějí, že by chtěly žít v zahraničí. Zmíněno bylo USA, Německo, Anglie nebo Rakousko.

Q26. Až vyrosteš, chceš žít nadále v České republice nebo se chceš přestěhovat jinam?
Všichni respondenti, n=1011 /407 [údaje v %]

Realizátor výzkumu

Jana Proboštová

+420 777 879 202

probostova@stemmark.cz

www.stemmark.cz

@stemmark

slideshare.net/stemmark

Zadavatel výzkumu: **Český výbor pro UNICEF**

UNICEF (Dětský fond OSN) pracuje ve více než 190 zemích světa, kde dětem pomáhá přežít a podporuje jejich rozvoj, od narození až do dospělosti.

UNICEF dětem zajišťuje zdravotní péči, výživu, pitnou vodu a hygienu, základní vzdělání pro všechny chlapce i dívky a ochranu před násilím a zneužíváním.